

روش ها و فنون تدریس

روش های تدریس مبتنی بر

انتقال

- مبادی ساز
- سخنرانی
- تلفیقی
- نمایش خفگی

روش های سنتی

روش هدایتی

ارسالی و یسکرمی

روش تدریس به معنوی تدبیر منظمی باشد که معلم برار هدایت فعالیت های آموزشی به منظور دست یابی به اهداف آموزشی با توجه به شرایط و امکانات اتخاذ می کند.

روش استقرار قدرت سوال کردن را در دانش آموزان افزایش می دهد. مبدأ این نظریه هیلد اتا بائی باشد. و ۳ سئوای آموزشی برای آن وجود دارد

- تکوین مفهوم
- تفسیر مطالب
- کاربرد اصول

انواع روش تدریس (انتقال مستقیم)

- روش یادگیری
- تسخیرای
- نمایش علمی
- تلفیقی

روش یادگیری یکی از قدیمی ترین و متداول ترین روش های تدریس است.

در آموزش زبان، تاریخ و ادبیات کاربرد دارد.

هدف آن ایجاد مهارت یاد ریافت اطلاعات و ذخیره سازی آن در حافظه به منظور باز یافت و به کار گیری آن ها در فعالیت های مختلف علمی است.

در واقع نوعی یادگیری زبان محسوب می شود.

یکی از روش های موثر در این روش تدریس استفاده از یادگیرنده است.

مراحل اجرای روش یادگیری

- توجه به مطالب
- نظام اتصال به ایجاد پیوندها
- نسبت تقارن حس
- تمرین یادآوری مطالب

توجه
پیوندها مطالب
حواس پنج گانه

الف) توجه به مطالب فراگیر نسبت به موضوع مورد نظر باید آگاه باشد.

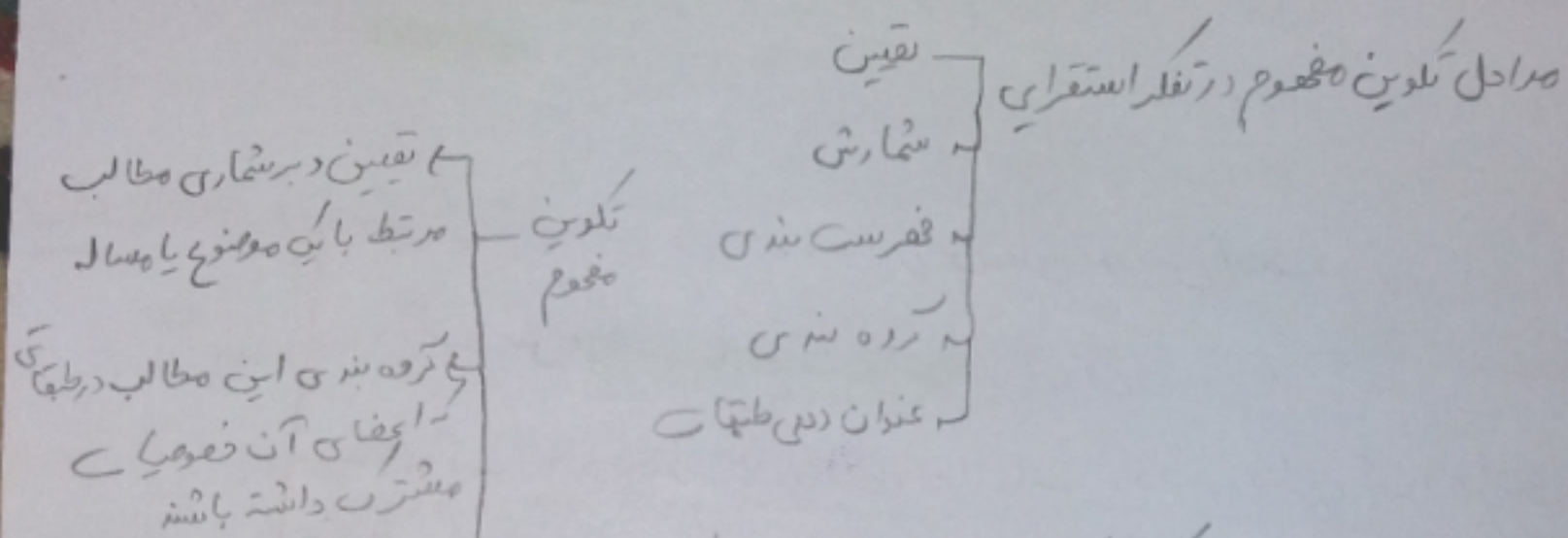
هر چه اطلاعات سازمان یافته تر و منظم تر و مشاهدی و مقایسه معادلات یادگیری دقیق تر باشد، یادگیری و ذخیره سازی اطلاعات در حافظه آسان تر خواهد بود.

توجه به مطالب یادگیری باید آنگنان دقیق باشد که علاوه بر یادگیری، باز یافت و به کار گیری آن ها در مواقع لازم فراغت کند.

★ روش یادگیری یکی از روش های مهم برای تقویت حافظه

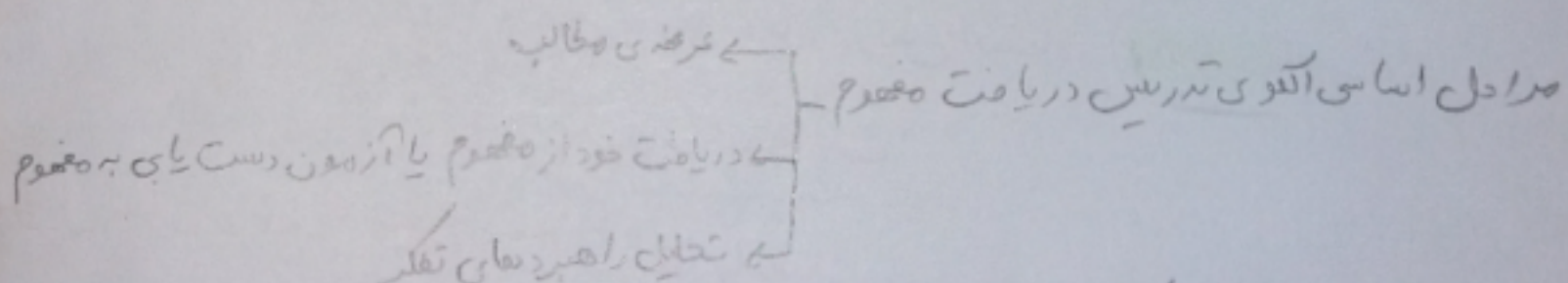
★ یادگیری معنادار پایدار است برای تفکر و ارتباطات انسانی.

★ اثر یادگیری و ذخیره سازی اطلاعات در قالب یک مجموعه ارائه شود، به ویژه اگر این مجموعه معنادار باشد، یادگیری آسان تر و یاد دایم تر خواهد بود.

★ در عمل تحلیلی اعتبار یک قضیه به توافق آن با قضایای دیگر مربوط می باشد.

A- تشکیلی مفاهیم مستلزم فعالیت های پیچیده ذهنی است.

تفکر را می توان آموخت

از نظر هیله اتا با

- تفکر درگیر شدن فعال فرد و مطلب است
- جریان تفکر در توالی (قانون هری) منتج می گیرد.

- استعداده از اندکی یادگیری، باعث می شود استعداد درونی کردن اطلاعات، یکبارچه کردن معنی دار آن و سپس بازیابی آن، که محصول حافظه ای موفق در یادگیری است، بهتر صورت گیرد و هم تر آن که افراد می توانند استعداد حفظ مطلب را به نحوی که بعداً بتوانند آن به کار آید در نه بجهت بخشند.

شیوه‌هایی که توجه و یادگیری را در ذهن افزایش می‌دهد

(الف) طبقه بندی و سازمان دهی مطالب و موضوعات آموزشی و متمایز کردن آن‌ها.

(ب) حذف کشیدن در زیر مفاهیم اصلی و کلیه اطلاعات مورد مطالعه.

(ج) تهیه فهرستی جداگانه از مفاهیم و نکات اصلی و کلیه و بیان مجدد آن‌ها با زبان خود.

(د) تفکر و تفکر مطالب فهرست شده و تعیین روابط آن‌ها.

(پ) **نظام اتصال** ← دو مطلب آشنا و نا آشنا بران به یادگیری بهتر و یادوام تر مطلب نا آشنا به یادگیر متقبل شوند.

۲ کارکرد جمع این روش
 ← ارتباط دادن مفهوم یا مطلب آشنا با مفهوم نا آشنا.
 ← تداعی معانی و همپا دار کردن مطالب جدید.

روشی برای نظام اتصال
 ۱) **اتصال کلمه** ← این روشی برای یادگیری و تسلط بر واژه‌های ناآشنا به کار رفته می‌شود.

اتصال واژه‌ای همراه با تصاویر و مواد بصری به فرایند نگه‌داری کند که واژه‌های جدید را با واژه‌ها و تصاویر آشنا تداعی کنند.

برای اشخاص با حافظه طبیعی به کار رفته می‌شود.

۲) **کلمه جایگزین** ← روشی برای تداعی مطالب است.

به برای تبدیل یک مفهوم نامحسوس به یک مفهوم محسوس و معنی دار به کار می‌رود.

که طی آن کلمه یا عبارتی که به نظر انتزاعی می‌رسد با کلمه یا عبارتی که از نظر آوازی یا معنایی تشبیه به آن است جایگزین یا متقبل می‌شود.

۳) **کلمه کلید** ← کلمه‌ای است که بازخانی یک فکر طولانی تر و یا چند فکر تابع را تداعی می‌کند.

برای متون طولانی و پیچیده به کار می‌رود.

☆ یک ذهنیت کلی که مجبور است بسیاری از نمودها را در ذهن خود نگاه دارد و یکایک عناصری را که نمود معرف ندارد حذف کند. راهبرد کلی مفهوم، فراتر از واقعیت ها و در واقعیت خوبی قرار می دهد و از دست دادن یک نمود، کل راهبرد را به مخاطره می اندازند.

☆ بخشی معلم در آلودن حافظه ای، کمک به فراتر بردن با مطالب است. معلم بر حسب توجه نشأت گرفتار ذهن فراتر از واقعیت ها و تصورات ذهنی اصلی یاری می کند.

☆ در آلودن دریافت مفهوم به معنی جست و جو و فهرست نمودهای است که برای تمیز نمونه ها از غیر نمونه های طبقات استفاده می شود. دریافت مفهوم از یک دانش آموزی خواهد مثال های را شامل ویژگی های از آن مفهوم است را با مثال های دیگری که شامل آن نمودها نیست مقایسه و مقابل کند و بهین وسیله، نمودهای مقوله ای را که در حال حاضر در ذهن فرد دیگر وجود دارد، کشف نماید.

☆ در محاضره ای سقراطی، از دانش آموزان می خواهند در قبایل مساله ای موضوع بگیرند، یا در باره ای ارزش آن قضاوت کنند و سپس از طریق مورد توجه قرار دادن دلالت های آن مساله، بخشی فرقی های اساسی آن موضوع را به نند بکشند. وظیفه معلم بررسی مولف های دانش آموزان، به وسیله زیر سوال بردن ربط، ثبات، ویژگی و روشنی نظرات دانش آموزان تازه منی است که این نظرات کامل شود روشن تر شوند.

☆ نمونه کردن استقرای در از نمون مبتنی بر دانش، آبرار نمونه گروه ارایه توضیح می شود.

☆ تحقیقات پرسشی، لوین و همکاران آن ها، بیش تر در زمینه ی مربوط به سیستم یادگیری برجسته می باشد.

(ب) بسط تفاوت حسی $\rightarrow$ یکی از مراحل جمع در یادگیری کلیات و مفاهیم می باشد.

$\rightarrow$ اگرین مطلب آموزشی از چند مثال حسی دریافت شود عمل یادگیری تسهیل و تقویت خواهد شد.

$\rightarrow$ استفاده از طنز و تشاویر خنده دار می تواند در افزایش قدرت تداعی و یادگیری مطالب بویژه مطالب انتزاعی موثر باشد.

(ت) تمرین یادآوری مطالب $\rightarrow$ در فرایند یادگیری اگر بخوانیم اطلاعات موجود در حافظه پایدار باشد باید از راهبرد های تمرین استفاده کنیم.

$\rightarrow$ تمرین باید

- $\rightarrow$ متنوع
- $\rightarrow$ معنادار
- $\rightarrow$ هدف فیه
- $\rightarrow$ تقویت کننده

$\rightarrow$ باشد.

$\rightarrow$ تمرینی که پاسخ رضایت بخشی بر بنیان دانسته باشد رابطه معرک و پاسخ را مستحکم تر و پایدار تر می کند.

$\rightarrow$ تمرین تا آنجا باید ادامه پیدا کند که یادگیری و یادآوری معنادار (یادگیری) کاملاً اتفاق افتد.

محاسن روشی یادگیری $\rightarrow$ تقویت و فعال نگه داشتن حافظه

$\rightarrow$ پایای برای تفکر و ارتباط

$\rightarrow$ به ذهن سپردن اصول، قواعد و قوانین علمی رشته های مختلف.

$\rightarrow$ بجور فردی و گروهی قابل اجراست.

$\rightarrow$ برای تسهیل در فهم و نگهداری مفاهیم اعتقادی، تاریخی و فرهنگی، ادبیات و روشی خوبی است.

خود اکتفا، استقلال در یادگیری، احساس تسلط و کنترل بر آینده را تقویت می‌کند. ۸-۴

ارزان ترین روش آموزشی است.

محدودیت های آن

۱- فکر و تحلیل انتقادی و نقادی فراگیران را تقویت نمی‌کند.

۲- روش مناسبی برای تقویت خلاقیت، حل مسئله و پژوهشی نیست.

۳- همکاری متقابل دانش آموزان را چندان تقویت نمی‌کند.

۴- افرادی مبتکر و فعال برای زندگی اقتصادی و اجتماعی تربیت نمی‌کند.

روش سخنرانی: ارائه مفاهیم به طور شفاهی از طرف معلم و یادگیری آن ها از طریق نوشتن دانش

و یادداشت برداشتن از طرف دانش آموزان. این روش قابلیت تطابق با برنامه های معلم را دارد.

۲ ویژگی این روش: فعال و متکلم بودن معلم

غیر فعال بودن فراگیر

استفاده از این روش وقتی

مطلوب است

۱- هدف اصلی انتشار یا انتقال اطلاعات باشد.

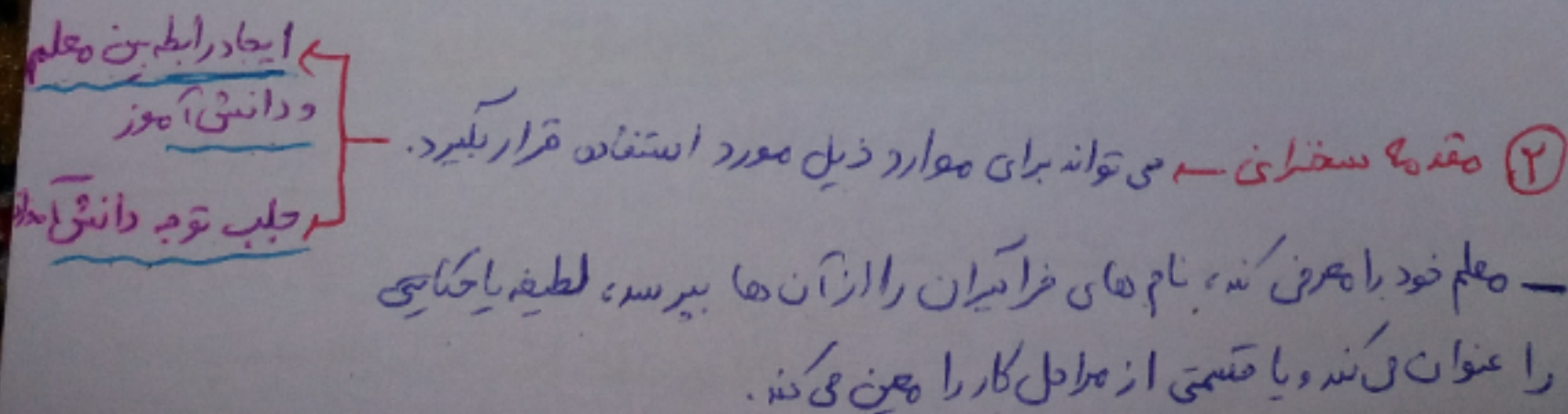
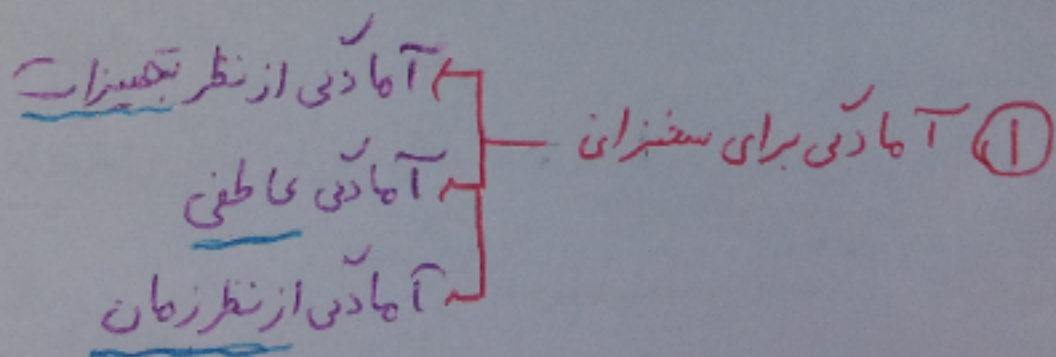
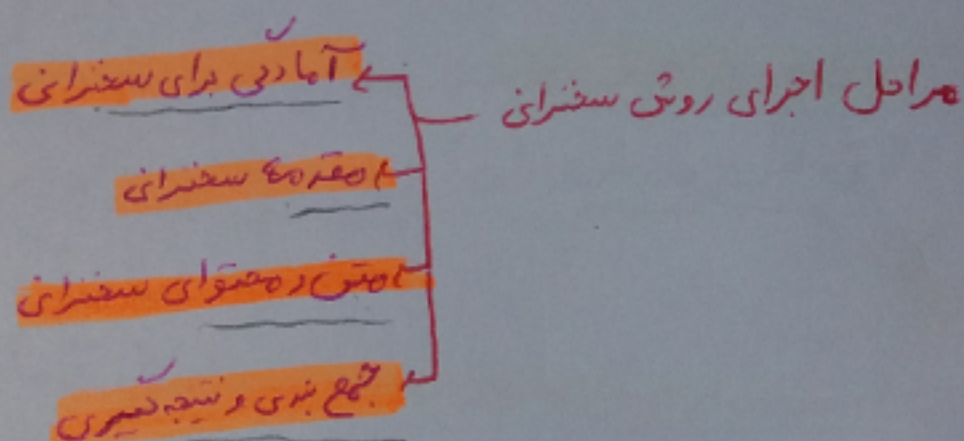
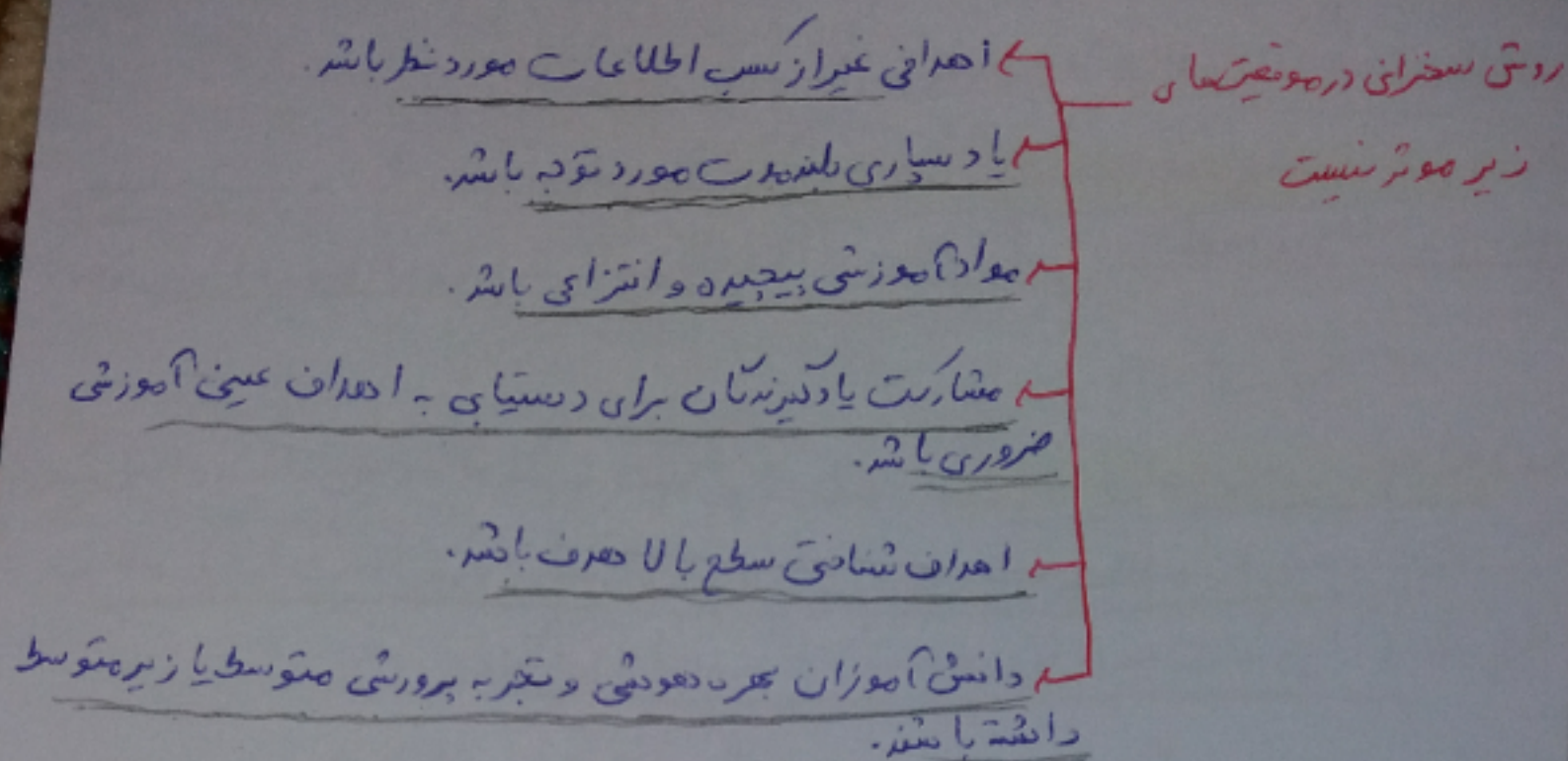
۲- مواد آموزشی جز به این طریق قابل طرح نباشد.

۳- لازم باشد مواد آموزشی سازماندهی و باروش خاصی برای تدریس و تکرار ارائه شود.

۴- برانگیختن علاقه افراد به موضوع الزامی باشد.

۵- مواد آموزشی نیاز به یادآوری در یک زمان کوتاه داشته باشد.

۶- برانگیختن و فراهم کردن زمینه معرفی حوزه ای از دانش برای یادگیری وظایف باروش های دیگر لازم باشد.

- در جلب توجه فراگیران غایت نجات زیر ضروری است؟

(الف) شناخت علایق و خواسته های دانش آموزان - که در این مورد معلم باید به سن، جنس، موفقیت اجتماعی و اقتصادی، سطح توانایی ها، موفقیت ها و سوابق یادگیری فراگیران توجه کند.

(ب) فراهم کردن سرخ های انگیزشی - منظور این است در مقدمه تدریس باید به دانش آموزان گفته شود که یعنی از مطالب بسیار مهم اند و سوال های امتحانی ممکن است از این مطالب طرح شود ذکر این نجات سرخ های هستند که یادگیری را برمی انگیزد.

(ج) بیان صریح هدف ها - معلم باید کلیه هدف های عینی آموزشی مورد نظر در سخنرانی را با جملاتی صریح در روشن بیان کند یا ردی تحت یعنی بنویسد.

(د) استناد از پیش سازمان دهنده - به اعتقاد آرزو بیل آمر مفاهیم ارائه شده در سخنرانی با ساخت مشخص دانش آموزان بوسیله پیش سازمان دهنده ارتباط داده شود درک و یادگیری مفاهیم بسیار بالا خواهد بود.

- با ارائه پیش سازمان دهنده، دانش آموزان قادر می شوند اطلاعاتی را که به آن ها داده شده است در دستگیری و حفظ و دوباره یادآوری کنند.

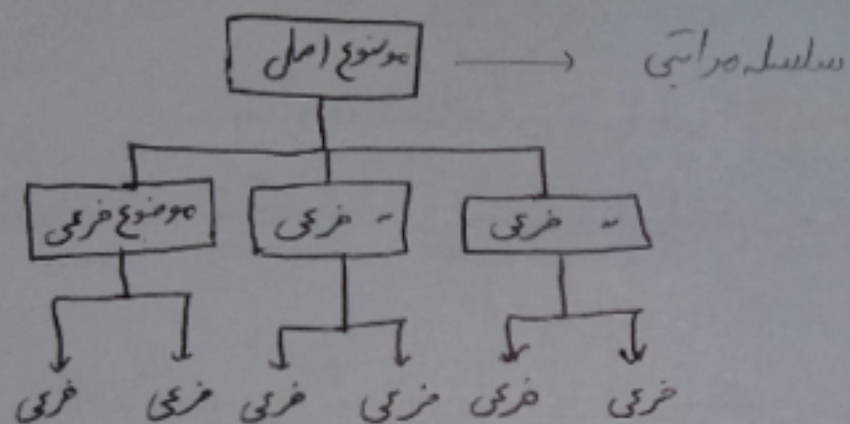
(ه) پیش آزمون و فعال کردن آگاهی و اطلاعات دانش آموزان - آرزو بیل معتقد است معلومات و زمینه های قبلی یادگیرندگان مهم ترین عامل در یادگیری آن ها است. برای شناخت زمینه های قبلی فراگیران می توان از پیش آزمون استفاده کرد.

* شرط اصلی برای بردن آزمون پیش سازمان دهنده، وجود معلمی است که از روش ها و شکل های مناسب برای تدریس، بر طبق آزمون پیش سازمان دهنده آگاهی داشته باشد. در این الگوها هیچ روابط بین طرفه و از سوی معلم به دانش آموزان است.

① جامع بودن محتوا - منظور این است که متن سخنرانی باید تمام هدف های آموزش و به عبارت دیگر تمام حقایق، مفاهیم و اصولی را که معلم می خواهد دانش آموزان بیاموزند در بر داشته باشد.

② سازماندهی محتوا - سخنرانی هایی که باروش منظم و منطقی سازماندهی شوند، مخفوم کاملی را در ذهن دانش آموز به وجود می آورند. روش های سازماندهی مطالب:

- الف) رابطه جزئی با کل (طبقه بندی سلسله مراتبی) - در سازماندهی آثار سخنرانی باید کلی را به مفاهیم جزئی تقسیم و ارتباط آن ها را با هم مشخص نماید و دنبال کردن محتوا و درک مفاهیم مورد نظر آسان تر خواهد بود.

ب) همبستگی تسلسلی - این نوع سازماندهی در واقع یک نوع سازماندهی بر اساس توالی زمانی، علت و معلول یا توالی موضوعی است.

- در اینجا سخنران مبنای را برای تنظیم دسته ای از مطالب در نظر می گیرد کسی که مبنای را بفهمد رعایت توالی مطالب برایش آسان خواهد بود.

- در بررسی و تحلیل یک مسئله از طریق سخنرانی باید بر اساس مراحل منطقی ذیل پیشی رفت:

۱) حقایقی که مسئله از آن حادث می شود بررسی کرد.

۲) مسئله را صریح در روشن بیان کرد.

۳) معیاری که راه حل ها را ارزشیابی می کند معین ساخت.

۴) راه حل ها را بررسی و ارزشیابی کرد.

۵) مراحل اجرای راه حل های پذیرفته شده را بررسی کرد.

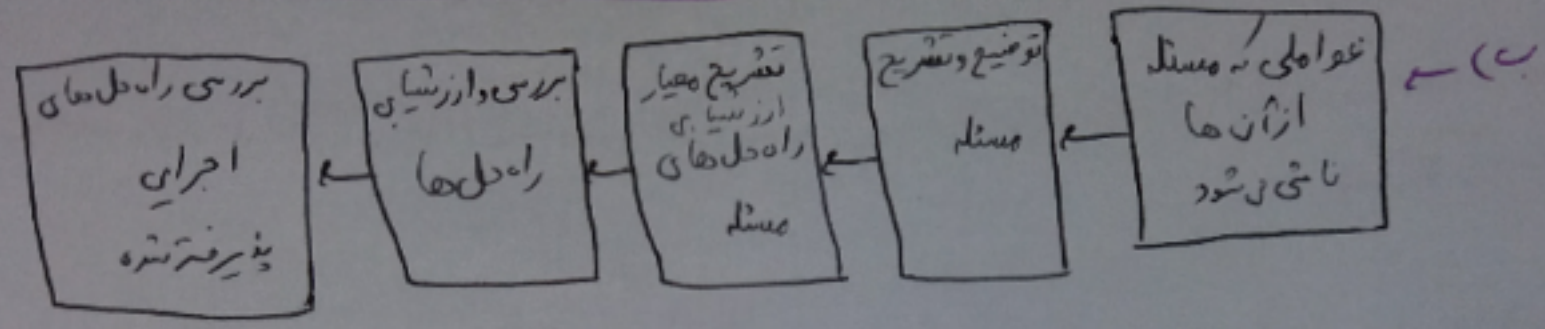
کمیته آن سازماندهی در طول محور مشکلات نیز گفته اند.

(۱) ایجاد رابط میان محتوا و هدف — سازماندهی زنجیره‌ای

(۲) سازماندهی براساس همبستگی کلمات یا عبارات

یکی سازماندهی بر اساس مقایسه در این شیوه ابتدا مبنای مقایسه را مشخص می کنیم، سپس ویژگی های موضوع (الف) بر اساس معیار مشخص شده تعیین کرده (هم چنین موضوع ب) و سپس آن ها را مقایسه و نتیجه تشابهات و اختلافات را مشخص می کنیم.

مبنای مقایسه	ویژگی موضوع الف	ویژگی موضوع ب	مقایسه و نتیجه
=	=	=	=
=	=	=	=

۳) استمرار توجه دانش آموزان در طول ارائه محتوا: از روش های زیر استفاده می کنیم:

الف) تغییر دادن محرک ← تغییر محرک و پیشرفت تحلیلی در دبیرستان رابط مثبت و در ابتدای رابط منفی

ب) تغییر کانال های ارتباطی ← استفاده از اسلاید، نمودار، فلش، تخته پستی، بزرگسالان نظام آموزشی بررسی را به سهمی ترمیمی دهند.

ج) فعالیت جویی ← همانند استراحت دادن به منظور رفع خستگی در وسط درس، زنگ تفریح های کوتاه در بین سخنرانی، تکرار پاسخ دانش آموزان و ذکر اسامی در مخاطب قرار دادن آنها.

د) استفاده از طنز

ه) حضور و غیاب سخنران

و) پرسش و پاسخ در حین سخنرانی

— سوال کردن از دانش آموزان می تواند تأثیرات مطلوبی داشته باشد —

(۱) تا آنکه به کتبی از درس را به پایه تالیف بیشتری کرد می توان بوسیله سوال کردن هم و با اهمیت جلوه داد.

(۲) تقرین به جوابی که دانش آموز به پرسشی می دهد سبب می شود که مطالب تازه آموخته شده تقرین و تکرار شود.

(۳) خودآگاهی به از طریق سوال کردن دانش آموزان متوجه نقص نقص خود در یادگیری بعضی نکات می شوند و در نتیجه ممکن است انگیزه آنان برای یادگیری نکات بعدی افزایش پیدا کند.

(۴) توجه به سوالی که دانش آموزان را مجبور به جواب می کند ممکن است انگیزه آنان را در توجه به مطالب درسی افزایش دهد.

(۵) استراحت کوتاه به سوال کردن در حین سخنرانی می تواند به تغییر محرک عمل کند. سوال سبب می شود که وقفه کوتاهی در ارائه مطالب جدید حاصل شود و در نتیجه مطالب قبلی با فرصت بیشتری در ذهن جای بگیرد.

(۶) تکرار به سوال هایی که در طول تدریس تکراری شوند سبب می گردند که دانش آموزان تمامی مطالبی را که شنیده یا یاد گرفته اند در ذهن خود مرور کنند تا جواب سوال را پیدا نمایند.

(۷) جمع بندی و نتیجه گیری به آخرین مرحله سخنرانی می باشد که فعالیت های زیر در آن صورت می گیرد.

(۸) معلم از دانش آموزان بخواهد که بعضی از نکات مهم درس را به خاطر بیاورند یا نظر خود را درباره آن ها بگویند.

(۹) به سوال های دانش آموزان پاسخ گوید.

(۱۰) نکات مهم و اساسی درس را توشه و مرور کنند.

(۱۱) در پایان سخنرانی اشاراتی را به محتوای سخنرانی بعدی دانسته باشیم به بصورت یک تقویت کننده عمل می کند.

(۱۲) در پایان جلسه سخنرانی معلم باید با دانش آموزان وارد مسائل غیر درسی شود تا خستگی و

لیکن اختی درسی کاهش یابد و دانش آموزان در جلسات دیگر با رغبت بیشتری شرکت کنند.

✓ خاصیت‌های روش سخنرانی

- ✓ در بررسی زمینه‌ای از اطلاعات کلی مفید است.
- ✓ می‌تواند در جهت اطلاعات به هدف‌های زندگی.
- ✓ روشی بسیار ارزان است.
- ✓ بسیار انعطاف پذیر است.
- ✓ قابلیت تطبیق را با محدوده‌ی زمانی تعیین شده را دارد.

✓ محدودیت‌های روش سخنرانی

- ✓ این روش زمانی مفید بوده است که مواد چاپی وجود نداشته است.
- ✓ معلم متکلم و حده می باشد و دانش آموز منفعل می باشد.
- ✓ در این روش فقط از حسن شنوایی استفاده می شود و قدرت تکلم فراگیران چندان تقویت نمی شود.
- ✓ نسبت به بعضی از روش‌ها از اعتبار کم‌تری برخوردار است.
- ✓ مناسب برای هر معلمی نیست.
- ✓ به تفاوت‌های فردی توجه نمی شود.
- ✓ محدودیت بیش‌تر روش سخنرانی بکاربرد خاصیت آن می‌باشد.

روش‌های نوین علمی (روش آموزش مهارت‌های عملی)

- یکی از روش‌های قابل اجرا در یادگیری مهارت‌های عملی بزرگه در موقعیت‌هایی که امکانات و تجهیزات برای آموزش محدود باشد.

- در این روش دانش‌آموزان مهارت‌های خاص را براساس دیدن، شنیدن و تمرین کردن چه به صورت فردی و چه به صورت جمعی می‌آموزند.

- مهم‌ترین حسن این روش، استفاده از اشیای حقیقی و واقعی در موقعیت‌های آموزشی است.

- از این روش برای درسی‌هایی که در حوزه روانی-حرکتی قرار دارند بیش‌تر می‌توان استفاده کرد.

روشی نمایش علمی باید براساسی در سوال عمده طراحی و اجرا شود:

① چه باید آموخته شود؟

لکه دانشی آموزان پس از روشی کردن مشاهده چه رفتاری باید از

خود نشان نشان دهند؟ چه رفتاری را دانش آموزان خود نشان دهند.

یا دیگری از طریق مشاهده و تقلید رفتار دیگران، بسیاری از رفتارهای غیر ضروری آزمائش رفتار را کاهش می دهد.

وظیفه ی عمده معلم در هنگام به کارگیری روشی نمایش علمی مطالعه و تمرین عملی قبل از به کارگیری این روش

است.

آمادگی و جهت دهی

مراحل اجرای روشی نمایش علمی

توضیح و نمایش

تمرین منظم

ارزشیابی

الف) آمادگی و جهت دهی

معلم

هدن درس و سطح عملکرد دانشی آموزان را در چهار مورد نظر مشخص کند.

محتوای درس و ارتباط آن را با دانشی و تجارب گذشته دانشی آموزان را مشخص سازد.

فرآیند یادگیری یعنی قسمت های مختلف درس و مسئولیت های دانشی آموزان را در هر قسمت مشخص کند و مورد بحث قرار دهد.

یادکر ضرورت یادگیری مهارت جدید، توجه و انگیزه یادگیری دانشی آموزان را افزایش دهد.

معلم با توجه به اهداف تدریس، وسایلی که در از قبل آماده کرده و چند بار آن ها را مورد بازبینی قرار دهد.

ب) توضیح و نمایش - قبل از انجام تدریس معلم باید هدف های تعیین شده را برای فراگیران توضیح دهد.

به توضیح آنچه فراگیران باید در حین یا پس از نمایش انجام دهند بپردازند.

نحوه عملکرد انجام دادن مهارت را توضیح دهد.

وسایلی را که ممکن است در حین عمل با آن برخورد کنند معرفی نماید.

عوامل یادگیری را آسان می سازند

۱) ارائه مطالب به صورت نام های کوتاه به نحوی که دانش آموزان در هر زمان بر یک نکته تسلط یابند.

۲) فراهم آوردن مثال های مختلف از مهارت ها و مفاهیم جدید.

۳) الگوسازی یا ارائه نمایش های نقلی درباره وظیفه یادگیری.

۴) اجتناب از حاشیه روی و انحراف از موضوع.

۵) توضیح درباره نکات دشوار

۶) ذکر ویژگی های مهارت و توالی یادگیری آن.

۷) ارائه نمایش دیداری درباره مفهوم یا مهارت در کنار توضیح کلامی.

ب) تمرین منظم - در تمرین منظم معلم از دانش آموزان می خواهد به صورت انفرادی یا گروهی مهارت مورد نظر را تکرار کنند تا بهین وسیله هم معلم بازخورد دریافت کند و هم برای دانش آموز نکته ابهامی باقی نماند.

- تمرین و فعالیت رعایت بخشی می تواند سبب درام دقای یادگیری شود و یادگیری را تا حد تسلط ارتقا بخشد.

- در مورد تمرین رعایت اصول زیر می تواند به معلم کمک کند:

۱) تقرین مقدارن تقرین کوتاں و معنادار در یادگیری یک مهارت جدید بهتر است میزان تقرین و زمان آن را طولانی کنیم. اگر مهارتی پیچیده باشد بهتر است ابتدا آن را به اجزای ساده تر تبدیل کرد و سپس به آموزش و تقرین آن پرداخت.

۲) تقرین تقرین به منظور تسلط بر مهارت به تقرین باید تا آنجا ادامه یابد که یادگیرنده بر مهارت تسلط یابد. به یادگیری اتفاق بیفتد.

۳) آگاه از مزایا و معایب تقرین های منظم - فاصله های زمانی بین تقرین ها نباید خیلی طولانی باشد زیرا ممکن است یادگیری مهارت ها کاهش یابد یا فراموشی شون و نیاز به تکرار مجدد باشد.

تقرین منظم می تواند در ۳ مرحله به اجرا دربیاید:

- ۱- هدایت شونده
- ۲- نیمه مستقل
- ۳- مستقل

هدایت شونده - با حضور معلم و نظارت مستقیم انجام می شود. تقرین هدایت شونده به فراگیر فرصت می دهد که با اطمینان بیش تری به فعالیت بپردازد و معلم را نیز قادر می سازد تا با مشاهده از نوع اشتباهات و میزان توانمندی های دانش آموزان مطلع شود. نقش معلم در این مرحله کنترل کار دانش آموزان و فراهم کردن بازخور اصلاحی در هنگام نیاز است.

تقرین نیمه مستقل - با حضور معلم در کلاس یا کارگاه انجام می شود اما در این مرحله معلم می گوشت به دانش آموزان استقلال بیش تری بدهد. مستقیماً بر فراگیران نظارت نمی کند.

تقرین مستقل - فرصتی است برای فراگیران که مهارت های آموخته شده جدید خود را بدون کمک معلم یا دیگران انجام دهند.

تمرین مستقل هنگامی آغاز می شود که دانش آموزان در تمرین های هدایت شده و نیمه مستقل حداقل ۸۵ تا ۹۰ درصد مهارت ها را آموخته باشند.

- در تمرین مستقل معلم در فرآیند فعالیت حضور ندارد و تنها نتیجه کار دانش آموزان را بررسی و ارزشیابی می کند.

- هدف از تمرین مستقل یادگیری مطالب جدید برای اطمینان از مهارت آموزی و افزایش روانی مهارت و انتقال آن به موقعیت جدید است.

- تمرین مستقل به معنای استمرار آموزشی نیست، بلکه استمرار تمرین های گذشته در کلاس است.

- تمرین زمانی موثر و مفید خواهد بود که عوامل زیر در آن مورد توجه قرار بگیرد:

۱) **نکسل دلان** معلم با توجه به اصل شکل دهی عمل، در خلال انجام تمرین های گامی در سطوح مختلف هدایت می شوند، نیمه مستقل و مستقل ارائه می دهد، و این گام ها تا زمانی که دانش آموزان در آن مهارت خاص تخصص پیدا کنند ادامه می یابد.

۲) **طول مدت تمرین** دوره های تمرین کوتاه، جوی و جذاب و مجتاز از دوره های طولانی موجب یادگیری می شوند.

دادن بازخورد به فراگیران

۳) **کنترل تمرین** به منظور جلوگیری از عملکرد نادرست دانش آموزان برای جلوگیری از تثبیت روان نادرست در حافظه به بازخورد اصلاحی نیاز دارند. بازخورد فوری اصلاحی و سود تقاهای اولیه را با تمرین عملکرد درست از بین می برد.

۴) **تمرین تاحد تسلط**

۵) **اجرای تمرین توزیعی** جلسات تمرین چند ثانیه باید در طول یک دوره آموزشی پخش شود.

۶) **فواصل زمانی تمرین** فواصل دوره های تمرین در ابتدای یادگیری باید به هم نزدیک باشند هنگامی که یادگیری به سطح مستقل رسید و جلسات تمرین می تواند با فواصل بیشتری انجام شود.

۱۷-۸
۱۴-۸ = ۳

- برای سنجش تسلط دانش آموزان بر مهارت های که تدریس کرده اند، هیچ آزمونی بهتر از آزمون عملکرد نیست.

محاسن روش
نمایش علی

مناسب ترین روش برای مهارت های عملی.

مهارت های پیچیده را می توان کام به کام تدریس کرد.

بابه کارگیری اشیا واقعی در کلاس، بین محیط آموزشی و محیط زندگی عملاً ارتباط برقرار می شود.

اطلاعات و مهارت از طریق حواس مختلف دریافت می شود.

موجب کسب تجارب مستقیم دانش آموزان می شود.

کلاس همیشه فعال است و دانش آموزان خسته نمی شوند.

موضوع های آموزشی در زندگی واقعی کاربرد دارند.

محدودیت های روش
نمایش علی

به امکانات و تجهیزات آموزشی نیازمند است و در نتیجه هزینه بیشتری می طلبد.

در صورت عدم وجود تجهیزات، یادگیری صورت نخواهد گرفت.

در کلاس های پرجمعیت غیر قابل اجراست، مگر به صورت کارناه های بزرگ باشد.

در اجرای تدریس مورد نیاز به مهارت های نظری و عملی دارند.

عموماً تفکر سطح بالا بویژه خلاقیت را تقویت نمی کند.

برای درک و فهم نظریه و دیدگاه های کلی چندان مناسب نیست.

یکی از نکات بسیار مهم در یادگیری مهارت های عملی بازخورد درست از سوی معلم و آگاه دانش آموزان از نتیجه تهرین ها و فعالیت های آموزشی است.

نکات در مورد ارائه بازخورد:

(۱) بعد از هر تهرین بلافاصله بازخورد را ارائه دهید - نیازی نیست که بازخورد بطور مستقیم ارائه شود اما باید بلافاصله بعد از تهرین واقعی ارائه گردد تا دانش آموزان بتوانند به راحتی و سهولت عملکرد خود را به خاطر بیاورند.

(۲) بازخورد را بطور ویژه و صریح و روشن ارائه دهید.

(۳) به جای تمرکز روی قصود نیست، روی رفتارها متمرکز شوید.

(۴) بازخورد با مراحل رشد یادگیرنده متناسب باشد.

(۵) بازخورد تشویقی را برای عملکرد صحیح به کار ببرید - استفاده از بازخورد مثبت.

(۶) در صورت ارائه بازخورد منفی، عملکرد اشتباه را نیز اصلاح کنید.

(۷) به دانش آموز کمک کنید به جای نتایج روی فرآیند متمرکز شود.

(۸) به دانش آموزان بیا موزید که خود بازخورد را دریافت کنند و یادگیرنده چگونه در مورد خود قضاوت کنند.

- بازخوردهای درونی به مراتب مؤثرتر از بازخوردهای بیرونی هستند.

(۹) ارزشیابی - روشی نهایی علمی معمولاً برای آموزش مهارت های روانی - حرکتی، که بتوان با شیوه نام به نام فعالیت ها را دنبال کرد، به کار می رود. در نتیجه ارزشیابی در این روش باید بر اندازه گیری پیشرفت عملکرد متمرکز شود.

- یکی از رایج ترین روشی آموزش در تمام سطوح ابتدایی، متوسطه و دانشگاه است.
- معمولاً ترکیبی از روش سخنرانی، بحث گروهی و مطالعات فردی است.
- معلم نقش هماهنگ ساز فعالیت ها و روش های مختلف را در کلاس درس بر عهده دارد.

مراحل آموزشی باروش تلفیقی:

- (۱) اطلاعات جدید مورد تدریس باید با توجه به تحارب و ساخت شغلی دانش آموزان انتخاب شود.
- (۲) پس از فراهم کردن زمینه مناسب برای یاد آفرین در دانش آموزان، معلم می تواند به توضیح و تشریح موضوع بپردازد.
- اما نباید تنها به بیان شغلی مطالب اکتفا کند. سخنرانی و توضیح معلم بتدریج باید با سایر روش ها تلفیق شود.
- تلفیق شیوه های مختلف و باز نهای دیداری مطالب، توجه دانش آموزان را محقق تر و یادگیری آن ها را آسان تر خواهد ساخت.
- (۳) زمینه پرسش و پاسخ و بحث گروهی آزاد پس از طرح و بیان موضوع فراهم شود.
- ارائه پرسش چه از سوی معلم و چه از سوی دانش آموز نباید منحصر به فرد خاصی باشد. هر دانش آموزان باید فرصت مناسب برای پرسش و پاسخ داشته باشند.
- (۴) دریافت و ارائه بازخورد.
- بازخورد مطلوب دانش آموزان، بازخوردی است که همراه با احترام و تقویت کننده باشد.
- (۵) تمرین و مطالعه انفرادی، یکی از مراحل روشی تلفیقی، طراحی تمرین و مطالعات انفرادی به نحوی است که انجام آن ها همراه با موفقیت باشد.
- تمرین و مطالعه انفرادی موجب تسلط دانش آموز بر موضوع یادگیری می شود.
- مطالعات انفرادی به دانش آموزان کمک می کند که به نوعی از استقلال در یادگیری دست پیدا کنند و در

محاسن روش تلفیقی

- ۱- سهولت قابل اجراست و نیازی به تخصص و مهارت سطح بالا ندارد.
- ۲- برای دروس مختلف در تمام سطوح تحصیلی کاربرد دارد.
- ۳- در کلاس های پر جمعیت به راحتی قابل اجراست.
- ۴- تنها به یک روش محدود نمی شود بلکه ترکیبی از چند روش مختلف است.
- ۵- میزان مشارکت دانش آموزان در کلاس؛ بیش تر از روش سخنرانی است.
- ۶- انعطاف پذیر است و با توجه به شرایط مختلف می توان تغییراتی در آن ایجاد کرد.
- ۷- ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در این روش آسان است.

محدودیت های روش تلفیقی

- ۱- اغلب از انتقال مستقیم و بیان شفاهی در آموزش استفاده می شود.
- ۲- این روش کلاسی اغلب به صورت خطی است و این امر موجب غلب روش سخنرانی و توضیحی بر سایر روش های نمود.
- ۳- نیاز به مهارت های ذهنی و سازماندهی دارد و به دلیل ضعف معلمان اغلب دچار ناهماهنگی است.
- ۴- بیش تر به یادگیری و یادآوری مطالب ختم می گردد.
- ۵- معلم تسلط چندانی بر کلاس ندارد و از این جهت در حال ضعف کردن است.

۵ عامل که علت نگرانی و تقای روش تلفیقی است:

(۱) برخوردار از انعطاف بالا

(۲) مجموعه ارزشهای پیشرفت تحصیلی

(۳) عدم آشنایی معلمان با سایر روشهای آموزشی

(۴) مدیریت و تشکیلات موجود در مدارس

(۵) آرایش خطی کلاسهای درس

در چینه خطی ۳ وظیفه برای معلم الزامی است:

(۱) توضیح و تحلیل محتوای آموزشی

(۲) ایجاد فرصت لازم برای یادگیری محتوای ارائه شده به دانش آموزانی که آمادگی و علاقه مندی یادگیری اند

(۳) ایجاد شرایط مطمئن برای ارزشیابی و نظارت بر آنچه باید آموخته شود

